

naar een Caritatieve Geloofsgemeenschap

**pastoraal beleidsplan 2022-2025
H. Theresia van Ávilaparochie**

Naar een caritatieve geloofsgemeenschap

Het spreekt haast voor zich: een plan maak je voor de toekomst. Het verleden is al geschreven - al kijken we daar soms ook anders op terug. Maar de toekomst schrijven we samen, de toekomst ligt vóór ons en de toekomst kunnen we samen vormgeven. Natuurlijk beginnen we met die toekomst niet helemaal op nul: we hebben te maken met de huidige situatie, de stand van zaken, de tekortkomingen en wensen, met beperkingen en mogelijkheden. Maar binnen en vanuit dat raamwerk zijn er wel degelijk keuzes te maken, kunnen we wel degelijk accenten leggen en aan een toekomst bouwen die aantrekkelijk is - realistisch, hoopvol en de moeite waard!

In dat beeld heeft het pastoraal team zich gebogen over de weg die we als geloofsgemeenschap de komende jaren samen kunnen gaan: de toekomst die we als geloofsgemeenschap samen kunnen bouwen en zijn. Dit plan is bedoeld voor de komende drie jaar. Maar we zijn ons er wel zeker van bewust dat 'de toekomst die ons voor ogen staat' niet in drie jaar af is. Daar is meer tijd voor nodig. De komende drie jaar kunnen we echter wel onze schouders onder deze toekomst zetten, onze gezamenlijke schouders: de schouders van de honderden vrijwilligers, onze schouders en ook de schouders van al die andere reisgenoten uit onze parochie. Kortom: de schouders van heel het Volk van God* - afdeling Drechtsteden.

In deze drie jaar willen we met elkaar op weg gaan **naar een Caritatieve Geloofsgemeenschap**. Te midden van verlies en krimp, willen we bouwen aan groei en versterking. We realiseren ons dat de ontwikkelingen in samenleving en kerk die al decennia terug zijn ingezet, zich de komende jaren zullen voortzetten. Waarmee ze ook meer manifest zullen worden en de noodzaak oproepen tot soms vergaande beslissingen op vooral materieel en financieel vlak. We hebben ons ook als geloofsgemeenschap tot deze ontwikkelingen te verhouden. Het raakt ons als gelovigen allemaal en ook op pastoraal vlak vraagt dat om nabijheid en zorg. Die we zeker zullen vormgeven.

Maar te midden van dat verlies en die krimp, kunnen we bouwen aan groei en versterking op geestelijk, diaconaal en pastoraal vlak. De richting die we daarbij op willen, de weg die we willen gaan en het samenleven waar we aan willen werken vatten we samen onder de 'Caritatieve Geloofsgemeenschap'. Een term die bestaat uit drie wezenlijke elementen: Caritas, Geloof en Gemeenschap.

Caritas

Zien de burens dat je christen bent? Hoe geef je - naast de zondag - van maandag t/m zaterdag vorm aan kerk-zijn en christen-zijn? Verkondigen we het Evangelie in woord en daad? Caritas is een wezenlijk aspect van gemeenschap-zijn, van geloofsgemeenschap-zijn. De Parochiële Caritas Instelling (PCI) heeft zich in het bijzonder op de Caritas toegespitst: zij maakt daar haast dagelijks werk van. Dit plan beoogt een bredere caritas. Want dit plan sluit aan bij de naastenliefde als grondhouding van de Kerk, de gehele Kerk! Caritas is immers de zorg om de ander; caritas is de naastenliefde in praktijk brengen. Jezus roept ons in het evangelie van Johannes op elkaar lief te hebben (Joh. 13,34). Het is aan ons om de liefde van God voor de mens zichtbaar te maken in naastenliefde, in de meest brede zin van het woord. In Handelingen van de Apostelen lezen we hoe reeds de eerste christengemeenschap handelde, samenleefde en oog en oor had voor elkaar (Hand. 2,42-47; 4,32-36 en 5,12-16). Wij mogen (wij moeten) Gods Liefde doen. En de apostel Paulus wijst ons op het Lichaam van Christus dat de Kerk is en de vele ledematen waaruit het bestaat; de verschillende talenten die aan verschillende weggenoten gegeven zijn en die stuk voor stuk en allemaal van belang en van waarde zijn (1 Kor. 12). Die rijkdom, die caritas, willen we inzetten voor elkaar. Die caritas sterkt ons, richt ons op elkaar en scheidt toekomst.

Geloof

Het Geloof bindt ons aan God en brengt ons bij elkaar. Het Geloof is de dragende grond onder de weg die we gaan. Het Geloof voedt ons en motiveert ons.

Gemeenschap

De Gemeenschap maakt ons tot broers en zussen, tot reisgenoten en leefgenoten: we gaan onze levensweg niet alleen, maar er zijn mensen om ons heen. We zijn bedoeld voor elkaar.

Geloofsgemeenschap

Gebruikelijk spreken we binnen de Kerk over 'de parochie', en al gauw gaan daarbij misschien dan de gedachten uit naar dat kerkgebouw waar we zo vertrouwd mee zijn. Maar onzes inziens veelzeggender is het te spreken over 'geloofsgemeenschap'. We zijn een gemeenschap van gelovigen, een gemeenschap van mensen, een gemeenschap van mensen die zelfs over tijd en ruimte heen met elkaar verbonden zijn; een geestelijke gemeenschap, een gemeenschap onder de werking van de heilige Geest, een gemeenschap die niet verloren gaat. Dát bewustzijn en dat inzicht motiveert ons positief om met de toekomst aan de slag te gaan. Dat bewustzijn ligt dan ook ten grondslag aan dit beleidsplan.

De komende drie jaar bouwen we aan een **Caritatieve Geloofsgemeenschap**, waarin we vieren wat we geloven, leren wat we geloven en doen wat we geloven. We bouwen aan een gemeenschap die toekomstbestendig is. Omdat zij veel waardevols te bieden heeft. Omdat zij gefundeerd is in de Blijde Boodschap van Christus Jezus. Omdat zij bestaat uit mensen die samen onderweg zijn, hier ter plaatse in de Drechtsteden. Daar maken we graag samen werk van!

Dit plan bevat de bijzondere aandachtspunten voor de komende drie jaar, bedoeld als aanzet om de komende drie jaar stuk voor stuk op te pakken, nader uit te werken en concreet te maken.

VIEREN

vieren wat je gelooft

In het gelovig leven is het samen vieren een duidelijk zichtbare handeling. Het meest in het oog springend is daarbij de liturgie van de zondag waarin wij als gemeenschap verzameld zijn rondom Christus die wij ontmoeten in Woord en Eucharistie. De Eucharistieviering is bron en hoogtepunt van het kerkelijk leven, aangezien de activiteit van de Kerk zich hiernaar richt en ook heel haar kracht hieruit voorkomt. Liturgie is geen activiteit van de voorganger alleen, maar van de gehele verzamelde gemeenschap.

Op het gebied van 'Vieren' realiseren we ons:

- dat er naast de Eucharistieviering ook andere vormen van vieren zijn en wellicht andere tradities om uit te putten. In de periode van dit beleidsplan willen we andere vormen nader verkennen en in praktijk brengen.
- In de eredienst willen we in de verkondiging de caritas in de meest brede zin nadrukkelijker voor het voetlicht brengen. Want ook in de liturgische vieringen, op zondag en doordeweeks, kunnen we werken aan een caritatieve geloofsgemeenschap.
- Ook in de liturgie zijn er elementen aanwezig die raken aan de dienende betrokkenheid op elkaar. Dit wordt zichtbaar in de inzet van gelovigen in en rondom de viering (zie daarvoor ook het hoofdstuk over 'Dienen').

Op het gebied van 'Vieren' werken we aan een vitale, toekomstbestendige en caritatieve geloofsgemeenschap, mede doordat we de volgende vijf uitdagingen de komende drie jaar ter hand nemen:

A. De Eucharistie in meer licht zetten

Zoals gezegd is de Eucharistieviering bron en hoogtepunt van ons kerkelijk leven. Intrinsiek ervaren we de rijkdom van de viering. Maar het blijft goed om de waarde van de Eucharistie bij tijd en wijle extra te benadrukken. Door bijvoorbeeld eens een zgn. uitlegviering te organiseren, waarin de opbouw van de viering toelichtend aan de oppervlakte komt. Door bijvoorbeeld eens aan te sluiten bij het landelijke initiatief van de "kerkproeverij", waarin gelovigen anderen uitnodigen een Eucharistieviering in een van onze kerken mee te vieren. Of door een Eucharistieviering een bepaalde 'kleur' te geven, zoals al meer en meer gebeurt in onze vieringen op vrijdag, waar bij toerbeurt inbreng wordt verwerkt vanuit verschillende stromingen die onze parochie rijk is: de Karmelkring Elia, de Pater Pio Gebedsgroep en de zusters van Maria Stella Matutina.

B. Gebedsleiders op nieuwe terreinen in hun kracht zetten

De rijke traditie van de Kerk kent naast de Eucharistieviering meerdere tradities die van waarde zijn. Zoals het getijdengebed, meditatieve vieringen bijvoorbeeld in de stijl van Taizé, het rozenkransgebed, christelijke meditatie, Eucharistische aanbidding en creatieve gebedsvormen zoals een labyrint. Ook buiten onze traditie zijn er vormen die ons kunnen aanspreken, waarbij we bijvoorbeeld denken aan de Anglicaanse traditie met evening songs en carols and lessons, en aan de meer opwekkings-gerelateerde vieringen zoals die in de Katholieke Charismatische Vernieuwing en pinkstergemeenten vorm krijgen. De in onze parochie actieve gebedsleiders zouden in deze verkenning en ontwikkeling een voortrekkersrol kunnen spelen. Door gebedsvieringen ook op andere manieren vorm te geven, spreken we in onze geloofsgemeenschap wellicht meer talenten en behoeften aan.

C. Mogelijkheden voor een aanpassing van het weekendrooster

Op dit moment vieren we in elke locatie elke zondag. Daarvoor is naast de inzet van het pastoraal team, de inzet noodzakelijk van onze administrator Lex van Deelen (een weekend per maand), emeritus pastor Rob Winkelhuis (twee weekenden per maand) en vier gebedsleiders (samen een of twee weekenden per maand). Het is niet te voorzien hoelang we op de inzet van beide emeriti kunnen rekenen. Daarbij worden de gebedsleiders, gezien het uitgangspunt van de Eucharistieviering als bron en hoogtepunt van het kerkelijk leven, in het beleid van het bisdom genoemd in het kader van woord- en gebedsvieringen en vieringen rond afscheid en rouw, maar niet bij woord- en communievieringen. We waarderen hun inzet zeer, en ieder doet het met veel geloof, passie en enthousiasme, maar het kan geen structurele oplossing zijn. En dus willen we bezien of en hoe we het rooster en de invulling kunnen aanpassen. Door bijvoorbeeld ook op zaterdagavond (Eucharistie) te vieren. Door misschien toch niet meer elke zondag in elke locatie te vieren (zoals we dat ook al hebben ervaren toen we in de zomer van 2020 stante pede een aangepast rooster moesten opstellen). En dus door een meer incidentele in plaats van een structurele inzet van gebedsleiders en op den duur wellicht ook een mindere afhankelijkheid van de emeriti.

D. Bedevaarten

In de afgelopen jaren zijn we op bedevaart geweest naar Israël en naar Limburg, maar ook naar Brielle en Amsterdam (de Stille Omgang). Dit soort initiatieven pakken we na corona graag weer op. Nog dit voorjaar staat een bedevaart naar Heiloo en Egmond op het programma. En zou het niet prachtig zijn om in het jaar dat de H. Theresia van Ávilaparochie 12½ jaar bestaat (2024) met elkaar een pelgrimstocht naar Ávila te ondernemen?

E. Verbondenheid met overledenen

Deze beleidsperiode onderzoeken we de mogelijkheden om de Katholieke Begraafplaats van Dordrecht, maar misschien ook de katholieke delen van de Algemene Begraafplaatsen in Zwijndrecht en Sliedrecht of ook andere begraafplaatsen te betrekken bij het herdenken van onze gestorvenen. In het onlangs gestarte initiatief van 'Met Hart en Ziel' geven we al ruimte voor afscheid, rouw en verwerking. Naast allerlei vormen van verlies, versterken we in dat maandelijkse initiatief ook de band met onze overleden dierbaren. Dat zouden we wellicht ook op andere wijzen kunnen uitbreiden. Met bijvoorbeeld een viering op de begraafplaats of in de nabijgelegen aula met Allerzielen of met Kerstmis, een gedachtenismoment bij de graven zelf, of het zegenen van graven.

LEREN

weten wat je gelooft

Naast samen vieren levert ook samen leren een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming van een caritatieve geloofsgemeenschap. Het is waardevol en van groot belang om met elkaar en met de Traditie in gesprek te blijven. Het is verrijkend en heilzaam om in te groeien in het liefdesverhaal van God, daar kennis mee te maken en dat geloofsgoed een leven lang te verdiepen en te ontwikkelen.

We hebben (“natuurlijk” zouden we haast zeggen) de sacramentencatechese die (vooral kinderen) voorbereiden op de doop, de eerste h.Communie en het h.Vormsel. We beschikken als geloofsgemeenschap ook over het aanbod van een inleiding in de R.K.-Kerk in de vorm van de Basis cursus Katholiek Geloof; tieners zijn welkom bij Rock Solid; jongeren bij de RKJ. We kennen op sommige locaties kindercatechese en kinderwoorddiensten. Maar ook op het gebied van ‘Leren’ zijn er nog stappen te zetten naar een hechte caritatieve geloofsgemeenschap. Daarom nemen we de komende drie jaar de volgende vijf uitdagingen ter hand:

F. Catechese voor jong volwassenen

Geloofsgesprek en geloofsverdieping zijn het meest waardevol wanneer ze aansluiten bij de levensfase waarin de deelnemers zitten. Voor eenieder is het verrijkend om de eigen levens- en geloofservaring te delen met mensen die in ongeveer dezelfde fase van het leven zitten. Dat is niet steeds precies af te meten. Maar we nemen ons voor aan de slag te gaan met catechese-gesprekken voor:

- (1) jongeren in de leeftijd van ca. 16 tot 25 jaar
- (2) jong volwassenen in de leeftijd van ca. 25 tot 35 á 40 jaar
- (3) jonge ouders en
- (4) middenleeftijdgers van ca. 40 tot 60 jaar.

Want catechese is een proces van een leven lang leren en ook in onze geloofsgemeenschap is het ontwikkelen van een groter aanbod en bredere ondersteuning voor deze ‘middengroepen’ de moeite waard.

Een groep die op deze manier is samengesteld blijft minstens een aantal jaren bij elkaar. Je zou ze een ‘Small Christian Community’ kunnen noemen. Wanneer mensen niet over hoeven te stappen naar een volgende leeftijdsgroep, versterkt het de onderlinge band - die dan ook blijvend kan zijn en juist in waarde kan groeien. Binnen een leeftijdsgroep kunnen er eventueel kleinere kringen worden gevormd. Idealiter zou het ook zo zijn dat niet altijd en elke keer een pastor betrokken is bij het samenkomen.

De onderwerpen die worden gekozen en besproken sluiten aan bij de levensfase van de betrokkenen. De vorm van de catechese kan verschillend zijn en bijvoorbeeld bestaan uit een inleiding met daaropvolgend gesprek, een boekbespreking of een andere vorm die passend lijkt.

Het geloof kan worden verfrist, verdiept of herontdekt. Gelovigen kunnen (terug) ingroeien in de liturgie. De ‘kennis’ van het geloof kan worden vertaald naar het leven. Dit is de vertaalslag van hoofd naar hart. De relatie met God - die in de catechese wordt verdiept - krijgt gestalte in de relatie met de ander, de naaste (zie daarvoor ook het hoofdstuk over ‘Dienen’).

Bij de jonge ouders ((3) hierboven) kan worden aangehaakt bij de kinderen die net zijn gedoopt, of die hun eerste h.Communie hebben gedaan of het h.Vormsel hebben ontvangen.

Misschien dat de zondag een uitgelezen dag is om na het vieren ook te leren. Een al dan niet kleine gezinsdag biedt onzes inziens ruimte voor geloofsverdieping van verschillende generaties.

G. Catechese voor senioren

Senioren zijn - net als alle andere levensfasegroepen - gebaat bij een passende inhoud van de catechese als 'weten wat je gelooft'. Senioren hebben te maken met verlies en verandering. Verlies in welke vorm dan ook krijgt de ruimte in het nieuwe pastorale initiatief 'Met Hart en Ziel'. Levensvragen (levenseindevragen ook), het versterken en behouden van de hoop en het opfrissen van het geloof kunnen aan bod komen in bijeenkomsten waarin ook ruimte wordt gemaakt voor ontmoeting en het delen van het leven.

Een voorbeeld en mogelijkheid voor een dergelijke bijeenkomst zou kunnen zijn na de viering op de eerste vrijdag van de maand in de Verrezen Christus. Deze viering krijgt wat ons betreft een senioren-kleur, en daarna kan er misschien eens een passende, prikkelende en verrijkende inleiding volgen onder het genot van een kopje koffie.

DIENEN

doen wat je gelooft

Naasteliefde is voor ons christenen een 'way of life', of zou dat moeten zijn. De liefde die wij van God ervaren, willen we omzetten in en doorzetten naar liefde voor de naaste. We ontvangen Gods Liefde om door te geven. Het 'vieren' en het 'leren' hebben (of krijgen) binnen onze geloofsgemeenschap een vervolg in het 'dienen'. Daar willen we meer op gaan inzetten.

Want in de eredienst en in haar verkondiging herkennen we en horen we van die Liefde en van de oproep en uitnodiging die Liefde handen en voeten te geven. En ook in de catechese komt die Liefde uitgebreid voor het voetlicht. In 'Vieren' en 'Leren' worden zodoende geloofsgenoten geboren: gelovigen die aan de slag gaan ten behoeve van de geloofsgemeenschap (op het gebied van 'Leren', van 'Vieren' en van 'Dienen en Pastoraat').

Maar ook op het werkveld van 'Dienen' gaan gelovigen binnen en buiten de geloofsgemeenschap van de H. Theresia van Ávila daadwerkelijk aan de slag met Jezus' Blijde Boodschap.

Het christelijke 'dienen' - een kernpunt in dit pastoraal beleidsplan - splitsen we graag uit in drieën:

- **dienstbaarheid veraf**: met name te vinden rond de activiteiten van MOV.
- **dienstbaarheid dichtbij**: met name te vinden rond de activiteiten van de PCI.
- **dienstbaarheid binnen de geloofsgemeenschap**: direct de Kerk dienen in bijvoorbeeld diaconie, pastoraat, liturgie, catechese of gemeenschapsopbouw.

De komende drie jaar nemen we op het gebied van 'Dienen' de volgende drie uitdagingen ter hand:

H. Dienstbaarheid veraf

In het parochiejaar 2022/2023 willen we met de mensen van MOV ('Missie, Ontwikkeling, Vrede'), maar ook met de pastoraatgroep en andere gemotiveerde, betrokken en geïnteresseerde gelovigen fris kijken hoe we de 'dienstbaarheid veraf' vorm kunnen geven. Natuurlijk neemt fondswerving in dit 'veraf' een centrale plek in. Maar we willen ook de uitdaging aangaan zowel de fondswerving als de betrokkenheid binnen onze geloofsgemeenschap meer levend te krijgen. Is het misschien een idee een parochiebrede happening te organiseren of ervaringsdeskundigen - al dan niet uit eigen kring - direct en actief te betrekken bij deze revitalisering? Bij Rock Solid en de Vormelingen heeft deze manier van uitwisseling en kennismaking al waardevolle bijeenkomsten opgeleverd. Hoe krijgen we de gemeenschap van gelovigen meer betrokken? Welke talenten en kwaliteiten kunnen we aanboren en inzetten?

I. Dienstbaarheid dichtbij

In het parochiejaar 2023/2024 willen we eenzelfde proces ingaan rond het werk van de PCI (Parochiële Caritas Instelling). Met hen, met de pastoraatgroep maar ook met andere gemotiveerde, betrokken en geïnteresseerde leden van onze caritatieve geloofsgemeenschap. Ook hier is fondswerving van belang, maar nog meer dan misschien bij MOV kunnen naasten daadwerkelijk een handje geholpen worden. Talloze talenten kunnen hierbij worden ingezet en breeduit kan Gods Liefde worden getoond aan de naaste.

J. Dienstbaarheid binnen de geloofsgemeenschap

Gedurende de hele beleidsperiode van dit plan (2022-2025) werken we aan de 'dienstbaarheid binnen de geloofsgemeenschap'. Juist ook omdat een stevige, dienstbare geloofsgemeenschap een caritatieve bron en impuls kan zijn naar elkaar en naar ook de naasten buiten die gemeenschap. Meer nog dan in de twee voorafgaande uitdagingen zal in dit 'Dienen' de

tijdcollecte een belangrijke rol spelen: een bijdrage in tijd die haast wel van iedere betrokken gelovige gevraagd mag worden. We realiseren ons dat velen zich tegenwoordig niet meer voor onbepaalde tijd willen binden aan een vrijwilligerstaak. Maar daarom moet het ook mogelijk zijn om je als gelovige en lid van de geloofsgemeenschap, bij tijd en wijle en af en toe en in los verband in te zetten voor de ander of anderen. Vraag en aanbod kunnen daarbij op een toegankelijke, maar misschien soms ook verrassende plaats en manier aan elkaar gekoppeld worden. Vele talenten kunnen worden ingezet: de een wordt misdienaar, de ander bezoekt een oudere of zieke medegelovige, een derde is op weer een heel ander gebied dienstbaar aan de gemeenschap. Niemand hoeft zich verloren te voelen. Daarbij is het ook van belang een gastvrije kerk te zijn, een verwelkomende kerk, een kerk waar ruimte is voor velen.

Afrondend

De beperkingen vanwege het corona-virus en de personele wisselingen binnen het pastoraal team hebben de afgelopen jaren duidelijk impact gehad op het 'leven' van onze geloofsgemeenschap in de Drechtsteden. En ook in de komende jaren zullen we haast wel zeker te maken houden met beperkingen en met krimp. Maar binnen die voornamelijk materiële en financiële kaders ziet het pastoraal team een weliswaar uitdagende, maar ook hoopvolle toekomst voor het kerk-zijn en christen-zijn. Op weg naar een caritatieve geloofsgemeenschap blijft de Kerk in stand - dat kan elke beperking of krimp te boven gaan. Want onder de werking van de heilige Geest en elkaar dragend, heeft een caritatieve geloofsgemeenschap eeuwigheidswaarde.

Dus vol vertrouwen gaat het pastoraal team met dit beleidsplan aan de slag. Daarbij vruchtbaar contact zoekend met pastoraatgroep, locatieraden, parochiebestuur en al die andere tochtgenoten. Het is onwaarschijnlijk dat we in drie jaar tijd alles zullen kunnen realiseren en afronden van wat in dit plan beschreven staan. Het lijkt dan ook waarschijnlijk dat dit plan na 2025 doorloopt. Maar het is goed om dan - maar ook al onderweg - te kijken waar we staan, wat er lukt en wat er moet worden bijgesteld.

De caritatieve geloofsgemeenschap is ons doel en ons streven. Dat mensen zien dat we christen zijn; dat we ook elkaar in het christen-zijn herkennen; dat Gods liefde zichtbaar wordt in ons leven en ons samenleven. Hier ter plekke in de H. Theresia van Ávilaparochie, maar ook daarbuiten, tot misschien wel op grote afstand. We bidden daarvoor, op voorspraak van de heilige Theresia van Ávila, om Gods rijkste zegen.

Want "vrienden, laten wij elkander liefhebben, want de liefde komt van God. Iedereen die liefheeft is een kind van God, en kent God. De mens zonder liefde kent God niet, want God is liefde." (1 Johannes 4,7-8)

pastoraal team
H. Theresia van Ávilaparochie
4 februari 2022